

Wie was Roosje?

OPDRACHT 1A

Bekijk het filmfragment en kies dan uit elke kolom drie woorden die je het beste bij haar vindt passen.

Aardig	Fel	Netjes	Spontaan
Actief	Gehoorzaam	Nieuwsgierig	Sterk
Ambitieux	Gezellig	Ondeugend	Stil
Beweeglijk	Grappig	Onopvallend	Trots
Boos	Intelligent	Onrustig	Trouw
Brutaal	Jaloers	Paniekerig	Verstandig
Charmant	Kalm	Populair	Vriendelijk
Dapper	Levendig	Rustig	Vrolijk
Dom	Lief	Slim	Wilde
Eigenwijs	Moedig	Slordig	Zelfstandig

FRAGMENT UIT EEN REPORTAGE OVER ROOSJE

Fragment uit een reportage over Roosje

Bekijk de video hier: <https://www.youtube.com/watch?v=ifjRAfn3pgg>

OPDRACHT 1B

Iemand vraagt je wat voor persoon Roosje was. Met hulp van de woorden die je bij opdracht 1A hebt gekozen, beschrijf je kort wat voor persoon Roosje was.

Maatregelen tegen de Joden

OPDRACHT 2A

Lees de zinnen en geef aan of jij dat doet of wel eens hebt gedaan:

	Ja	Nee
Ergens naar binnen lopen om iets af te geven.		
Een film kijken in de bioscoop.		

Naar familie of vrienden gaan in een andere stad.		
Een winkel binnenlopen om een praatje maken met iemand die je kent		
Fietsen naar school.		
Als het mooi weer is, naar het zwembad gaan.		
Afspreken in het park.		
Je jas vergeten terwijl je naar buiten gaat		

1941

1 augustus:

Vanaf heden is het voor **joden verboden** het strand te betreden.

Overall staan deze borden met de tekst "Verboden voor Joden".

Afbeelding

OPDRACHT 2B

Stel dat jij van de ene dag op de andere niet meer een park of zwembad in mocht? Niet meer op het voetpad mocht lopen of op het fietspad fietsen? Of een stad of een dorp niet meer in mocht?

- Wat zou er veranderen in jouw leven?
- Wat voor gevoel zou dit bij jou oproepen?
- Zou je er iets tegen doen? Zo ja, wat dan? Zo nee, waarom niet?

OPDRACHT 2C

Joodse mensen moeten zich tijdens de Duitse bezetting aan strenge regels houden. In Nederland verschijnen borden zoals in de afbeelding

- Wat zou Roosje hiervan hebben gevonden, denk je? Gebruik bij je antwoord nog eens je reacties bij opdracht 1A.
- Wat zou jij hebben gedaan, denk je?

Hoe denk jij erover?

De volgende tekst is ook ingesproken en kun je dus via het geluidsfragment volgen.

Met ingang van 3 mei 1942 moeten alle Joodse mensen in Nederland de Jodenster dragen (zie de afbeelding). Op de website van het verzetsmuseum kun je de volgende informatie vinden over de Jodenster:

'Voor iedere Jood waren er vier sterren. Ze kostten 4 cent per stuk, bovendien moest voor elke vier sterren een distributiebon ('textielpunt') worden ingeleverd. Op niet-dragen van de ster stond een straf van 'zes maanden hechtenis of duizend gulden boete'. Iedereen begreep wel dat die 'hechtenis' waarschijnlijk betekende: de dood in een Duits kamp, speciaal het beruchte Mauthausen.

Meer hierover kun je lezen op de website:

<https://www.verzetsmuseum.org/museum/nl/tweede-wereldoorlog/begrippenlijst/achtergrond/jodenvervolging/jodenster>

GELUIDSFRAGMENT - DE JODENSTER

Geluidsfragment - De Jodenster

Beluister het fragment hier: <http://www.roosjefoundation.org/bestanden/1381/download>

OPDRACHT 3A

- Wat gebeurt er, volgens deze tekst, met joden die weigeren de Jodenster te dragen?

De volgende tekst is ook ingesproken en kun je dus via het geluidsfragment volgen.

Deze tekst komt uit een boek over de Jodenvervolging in Nederland:

'Op 21 mei (1942) zendt de Joodse Raad aan alle bureaus een speciale waarschuwing rond; laat men toch oppassen! Want: 'De volgende gevallen hebben zich voorgedaan:

Een dame ging een winkel binnen, die verboden is voor Joden, om er een praatje te maken met de winkelierster. Zij is gevangen genomen en niet vrijgelaten, hoewel ze in de winkel in het geheel niets had gekocht.

Een man, die in zijn colbert de straat opliep zonder ster, is gevangen genomen. Zijn excuus, dat hij het bij vergissing gedaan heeft, is niet aanvaard. Hij zit nog altijd gevangen.

Iemand die een café is binnengegaan, dat verboden was voor Joden, met een rekening voor de caféhouder, is gevangen genomen en 'nog steeds gevangen.'

Bron: https://www.dbnl.org/tekst/pres003onde01_01/pres003onde01_01_0050.php?q=joodse%20raad%20waarschuwing#hl10

GELUIDSFRAGMENT - TEKST UIT EEN BOEK

Geluidsfragment - Tekst uit een boek

Beluister het fragment hier: <http://www.roosjefoundation.org/bestanden/1451/download>

OPDRACHT 3B

In de tekst worden voorbeelden genoemd van Joden die gestraft worden, omdat ze zich niet aan de regels houden.

- Wat vind jij van de straffen?

OPDRACHT 3C

Deze mensen deden iets wat strafbaar was, kijk eens naar wat ze deden: ergens naar binnen gaan om een praatje te maken met een bekende, je jas thuis laten liggen en een rekening afgeven bij iemand.

- Heb jij wel eens onterecht straf gekregen?
- Hoe is dat afgelopen?

Hoe ga jij om met regels?

- Zijn er voor jou schoolregels waar jij je aan moet houden, maar waar jij het niet mee eens bent?
- Welke regel is of welke regels zijn dat?
- Wat doe je dan?

Wat doet Roosje?

'Mijn broer en ik nemen ons voor er niet aan mee te doen. We naaien geen ster op onze kleding, zoals iedere Nederlander met een Joodse achtergrond moest doen. Al eerder heb ik de grote 'J' verwijderd die is gestempeld in onze persoonsbewijzen en die je voortdurend moet laten zien bij de vele controles op straat.'

De volgende tekst is ook ingesproken en kun je dus via het geluidsfragment volgen.

'Roosje moet haar succesvolle dansscholen van de Duitsers sluiten omdat ze zich niet heeft laten inschrijven bij de 'Cultuurkamer'. Joden mogen namelijk niet in het openbaar lesgeven en de Duitsers willen dat via de Cultuurkamer in de gaten houden. De Cultuurkamer is een Duitse organisatie die beslist of iemand een cultureel beroep mag uitoefenen. Sommige Nederlanders helpen de Duitsers daarbij. Eén van die mensen is Leo Crielaars, de ex-man van Roosje. Hij stuurt een brief naar de rechtbank in Den Bosch. In die brief zegt hij dat Roosje danslessen geeft, terwijl dat niet meer mag. Zo wil hij ervoor zorgen dat Roosje geen eigen dansscholen meer kan hebben.

Maar dat laat ze niet gebeuren. Ze laat de dansscholen niet zomaar van zich afpakken. En ze wil haar vrijheid niet laten inperken. Daarom gaat ze, ondanks het verbod, in verzet en stiekem (illegaal) verder met de dansschool, op de zolder van haar huis.'

OPDRACHT 4A

Lees de tekst en probeer dan de vragen te beantwoorden:

- Waarom zou Roosje ervoor hebben gekozen om geen ster te dragen?
- Wat vind je van die keuze? Leg je antwoord uit.

GELUIDSFRAGMENT - LEO CRIELAARS, DE CULTUURKAMER EN ROOSJE

Geluidsfragment - Leo Crielaars, de Cultuurkamer en Roosje

Beluister het fragment hier: <http://www.roosjefoundation.org/bestanden/1361/download>

ONDANKS VERBOD DOOR VERRAAD GAAT ROOSJE TOCH DOOR

Bekijk dit filmfragment van 20.07 tot 21.30

Bekijk de video hier: <https://www.youtube.com/watch?v=ifjRAfn3pgg&feature=youtu.be&t=19m37s>

OPDRACHT 4B

Roosje gaat door met dansles geven, ook al is het verboden. Kijk nog eens naar de woorden die je bij opdracht 1A hebt gekozen.

- Vind jij dat het bij haar past om toch door te gaan? Leg uit waarom je dat vindt.
- Denk je dat jij hetzelfde had gedaan? Leg uit waarom.

'Roosje trekt zich niets van al die verordeningen (regels) aan, ondanks de hoge straffen waarmee gedreigd wordt. Ze drinkt zelfs thee op terrassen met een groot bord 'Verboden voor Joden'. Daar heeft ze echt lol in. Soms vraagt ze zelfs iemand in de buurt om met haar camera een foto te maken met dat bord op de achtergrond. En nog mooier vindt ze het, als er een Duitse SS officier bij haar op het terras zit.'

Afbeelding

OPDRACHT 4C

Bekijk de afbeelding waarbij Roosje op het terras zit eens goed en beantwoord dan de volgende vragen:

- Wat vind jij een passend onderschrift bij deze foto?
- Waarom kies je juist voor dat onderschrift?

De volgende tekst is ook ingesproken en kun je dus via het geluidsfragment volgen.

'Op een dag komt Roosje toch in de problemen met de bezetter. Ze wordt gearresteerd door de Nederlandse politie, nadat iemand heeft doorgegeven dat Roosje nooit de verplichte Jodenster draagt. Haar ex-man Leo en zijn broer Marinus hebben haar verraden.

Roosje wordt zes weken lang opgesloten in een gevangenis van de SS. Ze wordt redelijk goed behandeld, en komt na 6 weken vrij. Ze vervalst haar naam en persoonlijke gegevens (identiteit), en verhuist naar een andere stad'.

GELUIDSFRAGMENT - OPNIEUW VERRADEN

Geluidsfragment - Opnieuw verraden

Beluister het fragment hier: <http://www.roosjefoundation.org/bestanden/1411/download>

OPDRACHT 4D

Kijk nog eens naar de woorden uit opdracht 1A. Die zijn hierna opnieuw opgenomen.

- Zou je nu andere woorden kiezen om Roosje te beschrijven, of zou je weer dezelfde kiezen?
- Als je andere woorden zou kiezen, welke zou je dan nu nemen? Kies - als dat mogelijk is - uit elk rijtje drie woorden die jij nu het beste bij haar vindt passen.

Aardig	Fel	Netjes	Spontaan
Actief	Gehoorzaam	Nieuwsgierig	Sterk
Ambitieux	Gezellig	Ondeugend	Stil
Beweeglijk	Grappig	Onopvallend	Trots
Boos	Intelligent	Onrustig	Trouw
Brutaal	Jaloers	Paniekerig	Veratdnig
Charmant	Kalm	Populair	Vriendelijk
Dapper	Levendig	Rustig	Vrolijk
Dom	Lief	Slim	Wild
Eigenwijs	Moedig	Slordig	Zelfstandig

OPDRACHT 4E

Slotopdracht:

Hoe zou het Roosje en haar illegale lessen zijn vergaan?